

**A Kúria  
mint felülvizsgálati bíróság  
közbenső ítélete**

**Az ügy száma:** Pfv.III.20.603/2018/4. szám

**A tanács tagjai:** Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke

Salamonné dr. Piltz Judit előadó bíró

. Döme Attila bíró

**A felperes:** felperes

**A felperes képviselője:**

Sipos Balázs Tihamér Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Sipos Balázs Tihamér ügyvéd)

**Az alperes:** alperes

**Az alperes képviselője:**

Rába Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Lehoczky Eszter ügyvéd)

**A per tárgya:** kártérítés megfizetése

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:**

felperes

**A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:**

ári Törvényszék 1.Pf.21.125/2017/6.

**Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:**

ári Járásbíróság 2.P.20.376/2016/37/II.

**Rendelkező rész**

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és megállapítja az alperes kártérítési felelősségét a felperesen 2011. május 23-án végzett műtéttel okozati összefüggésben a felperest ért károkért.

A Kúria az iratokat megküldi az elsőfokú bíróságnak a kártérítés összegére folytatandó tárgyalás érdekében.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 25.400 (huszonötezer-négyszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

A közbenső ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

## **Indokolás**

### **A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás**

- [1] A felperesnél 2003-ban végzett nőgyógyászati nagyműtétet követően hasfali sérv alakult ki, amelyet 2005-ben és 2006-ban műtöttek, majd 2008-ban háló beültetése történt, 2010-től hasköti viselése javasolt.
- [2] Ismételten kiújuló hasfali sérv miatt a felperes 2011. április 29-én felkereste az alperes intézményt. A sebészorvos szóban részletes tájékoztatást adott a sérvműtéttel kapcsolatos eljárásról, a későbbi gyógyulásról, az életminőségről, a beavatkozás pozitív és negatív következményeiről. Az ambuláns-lapon rögzítésre került, hogy „opus javasolt, a beteg mérlegeli”.
- [3] A felperes 2011. május 22-én a műtéthez írásbeli beleegyezését adta. A hasfali sérvműtét kockázataként sebgyógyulási zavarokat, véres váladékozást és sebdisruptiót tüntettek fel. Azt is rögzítették, hogy a felperes elismerte, hogy a javasolt gyógy mód kockázatairól, lehetséges, gyakoribb szövődményeiről és várható következményeiről szóban feltett kérdéseire megfelelő választ kapott, valamint kellő idő állt rendelkezésre ahhoz, hogy döntsön arról, milyen kezelést szeretne.
- [4] 2011. május 23-án műtéttel megtörtént a hasfali sérv zárása és hálóbeültetésre került sor, a hasüregben a bél összenövéseit oldották. A műtétet követően légzési panaszok és keringési elégtelenség miatt történt vizsgálatok során a vékonybél falának átszakadása igazolódott, amely miatt 2011. június 22-én ismételt műtétet hajtottak végre.
- [5] A felperesnél kialakult vékonybél-szakadás és hashártya-gyulladás az állapotát jelentős mértékben súlyosbította, a gyógyulási folyamatot meghosszabbította.

### **A kereseti kérelem és az alperes védekezése**

- [6] A felperes keresetében 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.
- [7] Állította, hogy az alperes megsértette az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 13. § (1), (2), (3) és (4) bekezdését, mert a műtétet megelőzően nem adott részére egyéniesített formában, teljes körű tájékoztatást. Sérelmezte, hogy nem tájékoztatták a leggyakrabban bekövetkező műtéti szövődményről, a vékonybél-sérülésről, így önrendelkezési jogát nem gyakorolhatta. Előadta, hogy nem kapott tájékoztatást az alternatív gyógy módokról és a sérv kiújulásának lehetőségéről.
- [8] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.
- [9] Hivatkozott arra, hogy a tájékoztatás tartalma és annak megtörténte nem szakkérdés. Álláspontja szerint a kezelőorvos tanúvallomása a

teljes körű, egyéniesített tájékoztatás tényét igazolta. Állította, hogy nem tanúsított olyan felróható magatartást, illetve nem terheli olyan mulasztás, amely a bekövetkezett eredménnyel okozati összefüggésben áll.

#### **Az első- és másodfokú közbenső ítélet**

- [10] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.
- [11] Határozata indokolásában kifejtette, hogy a tájékoztatás megléte vagy annak hiánya nem orvosszakértői kompetenciába tartozik, hanem jogkérdés.
- [12] A sérv kiújulásával kapcsolatban úgy foglalt állást, hogy a felperes a három korábbi sérvműtétjére tekintettel tudott arról, hogy a sérv kiújulhat.
- [13] A tájékoztatással kapcsolatban a kezelőorvos tanúvallomását elfogadva úgy ítélte meg, hogy a felperes teljes körű tájékoztatása megtörtént. Ebben a körben értékelte a 2011. április 29-ei ambuláns-lapot is, amelyen rögzítésre került, hogy a felperes magát a műtétet mérlegeli.
- [14] Mindezek alapján azt állapította meg, hogy az alperes eleget tett az Eütv. 134. § (3) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettségének, így nem terheli kártérítési felelősség.
- [15] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [16] Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a tájékoztatás megfeleltetése bírói mérlegelés körébe tartozik, ugyanakkor az ennek alapjául szolgáló orvos-szakmai kérdések megválaszolása igazságügyi orvosszakértői kompetencia.
- [17] A szakvélemény alapján azt állapította meg, hogy a sérv gyógyításának a műtéten kívül nincs más módja. Ebből azt a következtetést vonta le, hogy a konzervatív eljárásról az operáló orvosnak nem kellett tájékoztatnia a felperest.
- [18] A sérv kiújulásának lehetőségével kapcsolatos tájékoztatás körében egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a felperes a kiújulás lehetőségéről tudomással bírt, hiszen három sérvműtétet követően, ugyanazon a helyen ismételten kialakuló hasfali sérv miatt kereste fel az alperest.
- [19] A kezelőorvos tanúvallomása alapján úgy ítélte meg, hogy a felperes teljes körű tájékoztatása megtörtént.

#### **A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem**

- [20] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte annak hatályon kívül helyezését, és az alperes kártérítési felelősségének megállapítását.
- [21] Állította, hogy a jogerős ítélet sérti a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. §-át és

221. §-át.

- [22] Tévesnek, iratellenesnek és hiányosnak tartotta a tényállást a tájékoztatás tartalmával kapcsolatban, mert a szóbeli tájékoztatásról írásbeli feljegyzés nem készült, így annak tartalma álláspontja szerint nem bizonyított. Ennek igazolására nem tartotta elegendőnek a kezelőorvos tanúvallomását. Kiemelte, hogy a „műtéti hozzájárulás” elnevezésű nyilatkozatban a bélsérülés lehetősége nem szerepelt, ezáltal az alperes az ismert legnagyobb műtéti kockázatról a felperest nem tájékoztatta.
- [23] Okszerűtlennek tartotta továbbá az „opus javasolt, a beteg mérlegeli” bejegyzés értelmezését is. Álláspontja szerint ez nem támasztja alá, hogy a szóbeli tájékoztatás teljes körű lett volna. Továbbra is állította, hogy a műtét időpontját kellett a felperesnek egyeztetnie.
- [24] Érvelése szerint a hiányos tájékoztatás volt a károkozó magatartás, a vékonybélszakadás és a hashártya-gyulladás, valamint azok következményei a károk, amelyek közötti okozati összefüggést a műtét választása jelentette.
- [25] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte annak helyes indokai alapján.

#### **A Kúria döntése és jogi indokai**

- [26] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos.
- [27] A Pp. 270. § (2) bekezdésének és a Pp. 275. § (3), illetve (4) bekezdéseinek együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálat alapja lehet valamely anyagi jogi vagy eljárási szabálysértés, utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása van.
- [28] A felperes felülvizsgálati kérelmében kizárólag eljárási szabályok megsértésére hivatkozott, álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 206. §-át és 221. §-át.
- [29] A felperes felülvizsgálati kérelmében kizárólag a műtét kockázatairól való hiányos tájékoztatásra alapítottan támadta a jogerős ítéletet. A felperes - felülvizsgálati kérelmével érintett körben - a keresetét arra alapította, hogy az alperesnél végzett hasi sérvműtétjét megelőzően nem kapott egyéniesített formában tájékoztatást a vékonybél-sérülésről mint műtéti kockázatról, ezért nem tudta önrendelkezési jogát gyakorolni, nem volt megfelelő döntési helyzetben a műtét elvégzésével kapcsolatban.
- [30] Ebben a körben az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a műtét előtt az Eütv. 134-135. §-aiban szabályozott tájékoztatási kötelezettségének megfelelően eleget tett, tehát a felperest egyéniesített formában, az Eütv. 13. §-ának megfelelő tájékoztatásban részesítette.

- [31] Ezzel kapcsolatban a Kúria egyetértett a másodfokú bírósággal abban, hogy orvosszakértői kompetenciába tartozik annak megítélése, hogy az adott műtétnél milyen kockázatok, illetve szövődmények fordulhatnak elő, továbbá szakkérdés az is, hogy ezek milyen gyakorisággal következhetnek be. Ennek figyelembevételével a tájékoztatás megtörténte, vagy annak hiánya ténykérdés, annak megfelelősége pedig a bíróság mérlegelési körébe tartozó jogkérdés.
- [32] Jelen perben az aggálytalan szakvélemény és a kezelőorvos tanúvallomása egybehangzóan kifejezésre juttatta, hogy a nagy rizikócsoporthoz tartozó felperes esetében a bélsérülés volt a műtét legnagyobb kockázata. A kezelőorvos tanúként úgy nyilatkozott, hogy egy ilyen műtétnél bélsérüléssel számolni kell, amit megerősített a szakvélemény is, kimondva, hogy igen magas rizikóval kellett számolni a bélsérüléssel.
- [33] A rendelkezésre álló orvosi dokumentáció alapján megállapítható volt, hogy az írásbeli tájékoztató nem tartalmazta a bélsérülést mint műtéti szövődményt. Az alperes maga is arra hivatkozott, hogy a szóbeli tájékoztatás során hangzott el a bélsérülésre utalás. A felperes ezt vitatva helytállóan hivatkozott arra, hogy a szóbeli tájékoztatás tartalma írásban nem került rögzítésre annak ellenére, hogy a műtéti beleegyező nyilatkozaton több szövődmény – így sebgyógyulási zavarok, vérzés, váladékozás, sebdisruptio – kézírással külön lettek feltüntetve.
- [34] Erre tekintettel a tájékoztatási kötelezettség teljesítése körében kizárólag az alperes kezelőorvosának tanúvallomása volt figyelembe vehető. A tanúvallomás azonban nem volt alkalmas annak alátámasztására, hogy a szóbeli tájékoztatás kiterjedt erre a műtéti kockázatra. A kezelőorvos tanúkénti meghallgatása során általánosságban nyilatkozott arról, hogy a beteg „tájékoztattva lett a műtéttel kapcsolatos dolgokról”. A bélsérülést maga is a legnagyobb kockázatnak minősítette, egyben kizártnak tartotta, hogy az nem került szóba a tájékoztatás során. A tanú az írásban rögzített tájékoztatással kapcsolatban azt adta elő, hogy az is benne volt, hogy bélsérüléssel kell számolni. Ez a nyilatkozata nyilvánvalóan ellentmond az orvosi dokumentációnak, amelyből megállapítható, hogy a műtéti beleegyező nyilatkozaton a bélsérülés mint kockázat nem került feltüntetésre. Kijelenthető, hogy a tanú nyilatkozatai általánosító jellegűek, nem tartalmaznak semmilyen konkrétumot a bélsérülés bekövetkezésének lehetőségével kapcsolatban a felperes részére egyéniesített formában adott tájékoztatásról.
- [35] Tévesen jutottak tehát az ügyben eljáró bíróságok arra a következtetésre, hogy az alperes kezelőorvosa megadta a teljes körű tájékoztatást a műtéttel összefüggésben a bélsérüléssel mint lehetséges kockázattal kapcsolatban. Erre tekintettel az alperes nem tudta a perben bizonyítani, hogy eleget tett az Eütv. 134-135. §-ában foglalt tájékoztatási kötelezettségének, ennek hiányában pedig a felperes nem tudta gyakorolni önrendelkezési jogát, mert

nem volt a birtokában minden olyan lényeges információ, amely alapján megalapozottan tudott volna dönteni a műtéthez való hozzájárulás megadásáról vagy megtagadásáról. Jelentőséget kell tulajdonítani annak is, hogy a szakvélemény szerint a műtét nem volt kötelezően elvégzendő, elmaradásának az adott körülmények között nem volt kockázata.

- [36] Az a körülmény, hogy a felperesnek korábban több hasonló műtétje volt, nem mentesítette az alperest az újabb műtét körülményeivel és esetleges következményeivel kapcsolatos, konkrét és egyéniesített tájékoztatás kötelezettsége alól.
- [37] Mindezek alapján a jogerős ítélet sérti a Pp. 206. § (1) bekezdését, mert az ügyben eljáró bíróságok a bizonyítékok nem megfelelő mérlegelésével jutottak arra a következtetésre, hogy az alperes a tájékoztatási kötelezettségének az adott esetben eleget tett.
- [38] Erre tekintettel a Kúria közbenső ítélettel megállapította az alperes kártérítési felelősségét. Mivel az elsőfokú bíróság eltérő jogi álláspontja miatt nem vizsgálta a felperes keresetében előadott, az összecszerűségekre vonatkozó hivatkozásokat, ezért a Kúria a kártérítési felelősséget csupán megállapította azzal, hogy az elsőfokú bíróság feladata az összecszerűség körében a kereset elbírálása.
- [39] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból jogszabálysértő jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdés megfelelő alkalmazásával megváltoztatta, és a Pp. 213. § (3) bekezdése alapján közbenső ítéletet hozott.

## **Záró rész**

- [40] A Kúria az alperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes részére a jogi képviselővel összefüggésben felmerült felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére, amelynek összegét a felülvizsgálati pertárgyérték alapulvételével, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján, a (6) bekezdés alkalmazásával állapította meg.
- [41] A felperes költségmentessége folytán le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése szerint számított felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes illetékmentességére tekintettel, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.
- [42] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján a felperes kérelmére tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2019. május 15.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Salamonné  
dr. Piltz Judit s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

bírósági ügyintéző  
HM